

PS-VIII.431.10.2016.ESzw

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuplicach, ul. Świerczewskiego 17

Na podstawie przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016r., poz. 575 ze zm.)
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015r., poz. 1477)

Zespół kontrolny w składzie:

- Elżbieta Szwonka – Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 287-1/2016 z dnia 24 listopada 2016r. – przewodnicząca Zespołu kontrolnego;
- Marta Radwańska – Ekspert w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 287-2/2016 z dnia 24 listopada 2016r. – członek Zespołu kontrolnego;

za zgodą wojewody Lubuskiego, wyrażoną w dniu 22 listopada 2016 r. przez Roberta Palucha, Wicewojewodę Lubuskiego, przeprowadził w jednostce w dniu **5 grudnia 2016 roku** kontrolę w trybie uproszczonym, nie ujętą w planie kontroli na 2016 rok. Konieczność ustalenia w drodze kontroli czy jednostka działa zgodnie z obowiązującymi przepisami podyktowana była nowymi regulacjami, dotyczącymi organizacji i funkcjonowania placówek wsparcia dziennego, wprowadzonymi ustawą z dnia 05 września 2016 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r., poz. 1583).

Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

Kontrolę przeprowadzono w obecności p. Marii Kowalczyk - Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuplicach.

Zakresem kontroli objęta została organizacja i funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego w Tuplicach z filiami w Chełmicy i Drzeniowie, działającymi w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuplicach.

W szczególności ocenie poddano:

- 1) sposób połączenia placówki wsparcia dziennego z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tuplicach,
- 2) zapewnienie bezpiecznych warunków pobytu dzieci w placówce, w tym: standardy bytowe w placówce wsparcia dziennego w Tuplicach z filiami w Chełmicy i Drzeniowie, kwalifikacje kadry i organizację usług świadczonych przez placówkę wsparcia dziennego,
- 3) kwalifikowanie rodzin do korzystania z tej formy wsparcia w Gminie Tuplice.

W celu dokonania oceny powyższych obszarów, w toku kontroli dokonano analizy uchwał dot. organizacji placówek wsparcia dziennego w Tuplicach, przeprowadzono oględziny Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuplicach i placówki wsparcia dziennego w Tuplicach wraz z filiami w Chełmicy i Drzeniowie oraz pobrano dokumentację 3 teczek rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Sprawdzenie dokumentacji rodzin miało na celu weryfikację zasadności i sposobu kwalifikowania rodzin do korzystania z placówek wsparcia dziennego na terenie Gminy Tuplice.

Dokonano wpisu do książki kontroli.

Akta kontroli: str. 1-5

Ustalenia z kontroli:

1. Sposób połączenia placówki wsparcia dziennego z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tuplicach

Do cyt. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, po zmianach wprowadzonych ustawą z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015r., poz. 1045) został wprowadzony art. 18c ust. 1, zezwalający na połączenie placówki wsparcia dziennego z jednostką organizacyjną pomocy społecznej, w tym jednostką organizacyjną, o której mowa w art. 111 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.). Powyższy zapis stanowi ponadto, że jeśli połączenie obejmuje ośrodek pomocy społecznej, placówka wsparcia dziennego lub inny gminny podmiot wyznaczony do pracy z rodziną działa w ramach tego ośrodka. Istota przyjętego uregulowania sprowadza się do tego, że w ramach struktur organizacyjnych OPS znajduje się komórka organizacyjna realizująca zadania przewidziane dla placówki wsparcia dziennego. Znowelizowany przepis wszedł w życie 1 stycznia 2016r.

Gmina Tuplice włączyła w strukturę Ośrodka Pomocy Społecznej placówkę wsparcia dziennego uchwałą Nr XI/57/2015 Rady Gminy Tuplice z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie utworzenia placówek wsparcia dziennego prowadzonych w formie opiekuńczej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuplicach. Uchwałę uchylono w dniu 31 marca 2016r.,

jako podjętą niezgodnie z przepisami, tj. przed wejściem w życie przepisów umożliwiających prowadzenie placówek wsparcia dziennego przez ośrodki pomocy społecznej.

Uchwałą Nr XIV/83/2016 r. Rady Gminy Tuplice z dnia 31 marca 2016r. w sprawie utworzenia placówki wsparcia dziennego na terenie Gminy Tuplice utworzono placówkę wsparcia dziennego w formie opiekuńczej pod nazwą” „Świetlica środowiskowa w Tuplicach” z siedzibą w miejscowości Tuplice wraz z filiami w miejscowości Drzeniów i Chełmica. 30 maja 2016 r. nadano placówce statut (uchwała Nr XVII/90/16 w sprawie nadania statutu Świetlicy Środowiskowej w Tuplicach). W miesiąc później przyjęto Uchwałą Nr XVIII/105/16 z dnia 28 czerwca 2016 roku w sprawie połączenia placówki wsparcia dziennego z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tuplicach.

Z dniem wejścia w życie ww. uchwały wygasły dotychczasowe uregulowania dotyczące funkcjonowania placówki wsparcia dziennego. W dniu 27 września 2016r. Rada Gminy Uchwałą Nr XIX/111/16 nadała nowy statut Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Tuplicach, która w wyniku rozstrzygnięcia nadzorczego Wojewody Lubuskiego została unieważniona (NK-I.4131.312.2016.ACze).

Na dzień prowadzenia czynności kontrolnych trwały prace nad przyjęciem nowego Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej. Uchwałą Nr XXII/135/16 z dnia 29 grudnia 2016r. Rada Gminy Tuplice przyjęła statut Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuplicach.

Jak ustalono w toku dalszych czynności kontrolnych, Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuplicach (zgodnie z delegacją zawartą w § 8 Statutu) Zarządzeniem z dnia 1 lutego 2017r. Nr 1/2017 ustalił nowy regulamin organizacyjny Ośrodka. W § 6 ww. regulaminu dotyczącym struktury organizacyjnej Ośrodka zapisano w pkt 6 „W skład ośrodka wchodzi: (ust. 2) Świetlice środowiskowe (placówki wsparcia), w tym kierownik i wychowawcy”. Zadania wychowawców placówek wsparcia dziennego opisano w § 20, zgodnie z którym do zadań wychowawców świetlicy należy między innymi: rozwijanie zainteresowań wychowanków; wspieranie w rozwiązywaniu problemów szkolnych, rodzinnych i rówieśniczych; pomoc w nauce; prowadzenie zajęć rozwijających sprawność fizyczną; uczenie poszanowania tradycji.

Zgodnie z § 20 ust. 2 ww. regulaminu szczegółowe warunki funkcjonowania świetlic uregulowane powinny być w **Regulaminie Organizacyjnym placówek wsparcia dziennego**. Jak wynika z ustaleń kontroli, do dnia zakończenia czynności kontrolnych w jednostce, nie było utworzonego nowego regulaminu, a placówki wsparcia dziennego działały w oparciu o Regulamin Organizacyjny przyjęty 1 września 2016r., który w związku ze zmianami organizacyjnymi był nieaktualny.

Akta kontroli str. 6;245-246; 234-244 ; 283-306

2. Zapewnienie bezpiecznych warunków pobytu dzieci w placówce, w tym: standardy bytowe w placówce wsparcia dziennego w Tuplicach z filiami w Chełmicy i Drzeniowie, kwalifikacje kadry i organizacja świadczonych usług.

W postępowaniu kontrolnym poddano analizie standardy w placówce wsparcia dziennego w Tuplicach z filiami w Chełmicy i Drzeniowie. Z uwagi na fakt, że placówka wsparcia dziennego w Tuplicach wraz z filiami została powołana do życia w 2016 roku placówki powinny spełniać standardy uregulowane w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 października 2015 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego.

Placówka wsparcia dziennego pn „Świetlica środowiskowa w Tuplicach z siedzibą w miejscowości Tuplice wraz z filiami w miejscowości Drzeniów i Chełmica” jako jednostka organizacyjna OPS w Tuplicach, jest jednocześnie jednostką budżetową Gminy Tuplice, finansowaną ze środków własnych, ponadto placówka może pozyskiwać środki finansowe i rzeczowe z innych źródeł niż budżet Gminy, zgodnie z właściwymi przepisami.

Kontrola w analizowanym obszarze obejmowała następujące zagadnienia:

1. Zapewnienie standardów w placówkach wsparcia dziennego w Tuplicach oraz w filiach w Drzeniowie i Chełmicy, zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 października 2015 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia;
2. Zabezpieczenie dyżurowe wychowawców zapewniające bezpieczeństwo dzieciom;
3. Spełnianie kwalifikacji przez wychowawców prowadzących zajęcia w świetlicy (kwalifikacje przewidziane w art. 25 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - Dz. U. z 2016r., poz. 575 ze zm.)
4. Zgodność z przepisami prawa zakresu usług świadczonych przez placówki.

2.1. Standardy bytowe w opiekuńczej placówce wsparcia dziennego w Tuplicach

Główna placówka wsparcia dziennego, mająca swoją siedzibę pod adresem: ul. Świerczewskiego 17; 68-219 Tuplice, funkcjonuje w ramach Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuplicach. Placówka znajduje się w budynku wolnostojącym, w ramach jednej nieruchomości z OPS-em. Została faktycznie utworzona w 2013 roku, co nastąpiło dzięki dofinansowaniu w ramach *Resortowego programu dofinansowania standardów placówek wsparcia dziennego w 2013 r.*, ogłoszonego 27 czerwca 2013 r. przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Umową Nr *PS-VIII.946.4.1.2013.MRad o wsparcie realizacji zadania publicznego realizowanego w ramach „Resortowego programu dofinansowania standardów placówek wsparcia dziennego w 2013 r.”*, zawartą w dniu 25 października 2013 r. pomiędzy

Skarbem Państwa reprezentowanym przez Wojewodę Lubuskiego a Gminą Tuplice (aneksowaną z dniem 26 listopada 2013 r.), przekazano dotację celową w wysokości 296.800,00 zł. Zgodnie ze złożonym wnioskiem, Zleceniobiorca zobowiązał się do wykonania prac remontowych i wykończeniowych istniejącego wcześniej budynku (będącego własnością Gminy Tuplice) oraz doposażenia placówki. Ze sprawozdania z realizacji Programu wynika, że dzięki przeprowadzonym pracom modernizacyjnym, rozszerzono liczbę miejsc dostępnych dotychczas dla dzieci na terenie Gminy, zaistniała możliwość wprowadzenia podziału na grupy wiekowe oraz grupy zróżnicowane pod względem potrzeb. Dostosowano budynek w sposób zapewniający bezpieczeństwo dzieciom, tj. wymieniono instalacje elektryczne i centralnego ogrzewania, wymieniono dach, okna i drzwi, dokonano aranżacji terenu na zewnątrz poprzez instalację kamer oraz wydzielenie części parkingowej. W budynku powstały dwie łazienki (z czego jedna przystosowana dla osób z niepełnosprawnością). Ponadto stworzono zaplecze kuchenne-socjalne, umożliwiające naukę samodzielnego przygotowywania posiłków. Pomieszczenia wyposażono w krzesła i stoliki, biurka i komputery, zakupiono gry i plansze edukacyjne, drobny sprzęt RTV a także akcesoria sportowe.

W dniu kontroli, w wyniku przeprowadzonych oględzin ustalono, że w budynku przy ul. Świerczewskiego 17 w Tuplicach, poza główną siedzibą placówki wsparcia dziennego, znajdują się: Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuplicach, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Tuplicach, Zespół Interdyscyplinarny przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Tuplicach, Punkt Pomocy dla Osób pokrzywdzonych przestępstwem. Według wyjaśnień Kierownika OPS, w budynku tym funkcjonują dodatkowo Klub Seniora, prowadzone są Warsztaty dla Rodziców, a ponadto w najbliższym czasie planowane jest otwarcie Punktu Interwencji Kryzysowej. Świetlica w Tuplicach mieści się na parterze i piętrze budynku, tj. na parterze znajduje się jedna sala zajęć, a na pierwszym piętrze dwie sale zajęć (sala nr 5 i 6). Placówka prowadzi zajęcia w godzinach od 15:00 do 18:00 trzy razy w tygodniu, tj. we wtorki, środy i piątki w godz. 15:00-18:00 oraz w soboty w godz. 10:00-13:00, obejmując dzieci w wieku od 5 do 16 lat. Do dyspozycji dzieci są sale zajęć i pomieszczenia sanitarno-higieniczne. Sala na parterze budynku może służyć dzieciom z niepełnosprawnością ruchową, ponieważ nie wymaga pokonywania barier wewnątrz budynku, na parterze jest toaleta dostosowana dla osób z niepełnosprawnością, a do budynku dobudowany jest podjazd dla wózków inwalidzkich. Także na parterze mieści się toaleta, osobna dla dziewcząt i chłopców. Toalety, poza niezbędnymi elementami armatury, są wyposażone w umywalki (nad nimi instrukcja BHP- technika mycia i dezynfekcji rąk), a podłogi i ściany wykonane są ze zmywalnych, odpornych na wilgoć i łatwych w utrzymaniu czystości materiałów. Sala

na parterze jest największą spośród trzech przeznaczonych do użytku dzieci w tym budynku i jest nazwana „salą konferencyjną”. Ma ok. 80 m kw., jest wyposażona w stół z krzesłami i sprzęt audiowizualny. Przylegający do pomieszczenia aneks kuchенно-sanitarny, według wyjaśnień Kierownika OPS-u, jest wykorzystywany na okoliczność warsztatów kulinarnych organizowanych dla dzieci. Sala konferencyjna służy do przeprowadzania imprez okolicznościowych dla wychowanków świetlicy, organizowania „warsztatów dla rodziców”, jest również użyczana na potrzeby działalności Klubu Seniorów, funkcjonującego przy Ośrodku. Z kolei sale znajdujące się na piętrze mają po ok. 25 m kw., każda wyposażona w stoliki i krzesła oraz szafy i półki. Sala nr 5 ma dodatkowo 4 stanowiska komputerowe, natomiast w sali nr 6 znajduje się stanowisko pracy wychowawcy (biurko i komputer). Pomieszczenia są nasłonecznione, panuje w nich odpowiednia temperatura, jest czysto i schludnie. Na piętrze także znajduje się toaleta. W toku kontroli, w odniesieniu do placówki wsparcia dziennego w Tuplicach, p. Maria Kowalczyk przedłożyła następującą dokumentację, w zakresie:

- pomiarów elektrycznych (protokół Nr 330/2013 z dn. 27.12.2013 Przedsiębiorstwa Robót Elektrycznych „MEGAVAT” z Żar,
- pomiarów rezystynacji uziemień (protokół Nr 1/11/16 z dn. 04.11.2016 r.),
- instrukcji bezpieczeństwa pożarowej (z maja 2016 r.),
- przeglądu technicznego instalacji hydrantowej z 2015 r.,
- przeglądu kominiarskiego (protokół Nr 04/01/2016),
- opinii technicznej dot. obiektu budowlanego (z lutego 2016 r.),
- odbioru wewnętrznej instalacji c.o. (protokół z dn. 26.02.2016 r.),
- pozytywnej opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego (decyzja ONS291HDM.756.1.2016 z dn. 15.09.2016 r.),
- protokół kontroli Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej (Nr HDM.756.99.2016 z dn. 14.09.2016 r.); oraz:
- pozytywnej opinii Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej (decyzja PR NR 24/2016z dnia 19 grudnia 2016 r.
- plan elewacyjny budynku,
- operat szacunkowy (dot. oddania nieruchomości w trwały zarząd OPS),
- protokół zdawczo-odbiorczy w sprawie przekazania nieruchomości w trwały zarząd (str. Przekazująca: Gmina Tuplice, strona Przejmująca: OPS w Tuplicach).

Analiza treści wymienionych powyżej dokumentów wskazuje, że świetlica środowiskowa w Tuplicach spełnia standardy przewidziane w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 października 2015 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym prowadzona jest placówka wsparcia dziennego (Dz. U.

z 2015 r., poz. 1630). Tym samym potwierdzono zgodność z wymaganiami lokalowymi, w tym warunkami ochrony przeciwpożarowej (par. 2 pkt. 1 cytowanego rozporządzenia) oraz z wymaganiami sanitarnymi (par. 3 cyt. rozporządzenia).

Akta kontroli str. 7; 74-81; 110-111

2.2. Opiekuńcza placówka wsparcia dziennego w Tuplicach – filia w Chełmicy

Jak ustalono w toku kontroli, świetlica z siedzibą w Chełmicy 27 (68-219 Tuplice) jest filią placówki wsparcia dziennego w Tuplicach i funkcjonuje również w ramach Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuplicach. Pełni funkcję placówki wsparcia dziennego typu opiekuńczego. Funkcjonuje w lokalu w budynku wolnostojącym, którego właścicielem jest Gmina Tuplice. Kierownikiem placówki, podobnie jak w Tuplicach, jest p. Maria Kowalczyk. Osobą pracującą z dziećmi jest natomiast osoba pełniąca jednocześnie funkcję wychowawcy w świetlicy w Tuplicach, p. Ewa Gawęda (w pkt. 2.4. protokołu dokonano analizy jej kwalifikacji i stwierdzono w tym zakresie zgodność z przepisami prawa). Każde dziecko korzystające z zajęć w placówce, ma prowadzoną dokumentację, taką samą jak w świetlicy w Tuplicach (wykaz w pkt. 2.5., tj. dziennik zajęć i inne). Na potrzeby dzieci przeznaczono dwa pomieszczenia o powierzchni ok. 30 i 10 m kw. Lokal jest klimatyzowany, ogrzewany grzejnikami olejowymi i elektrycznymi. W pierwszym, większym pomieszczeniu, znajdują się duży stół z krzesłami, gra piłkarzyki, stół do gry w ping-ponga oraz telewizor, natomiast w drugim utworzono mini-salę komputerową, dysponującą dwoma stanowiskami komputerowymi. Do świetlicy przynależy toaleta wraz z umywalką i dostępem do ciepłej wody. Świetlica w Chełmicy jest oddalona o ok. 9 km od Tuplic, stąd z jej usług korzystają głównie lokalne rodziny. Według wyjaśnień p. Kierownik, szczególne zainteresowanie uczestnictwem w zajęciach obserwuje się w okresie wiosenno-letnim. Z placówką współpracuje Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „Delfinek” z Tuplic.

Świetlica, jako filia placówki wsparcia dziennego w Tuplicach, powstała z dniem podjęcia uchwały o jej utworzeniu, tj. 31 marca 2016 r. Tym samym, powinna spełniać standardy uregulowane w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 października 2015 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego. W wyniku oględzin obiektu oraz analizy dokumentacji stwierdzono jednak, że lokal nie spełnia standardów wymaganych w przepisach prawa. Brakuje dokumentów potwierdzających wymagania ochrony przeciwpożarowej, spełnianie warunków sanitarnych oraz innych przewidzianych w cytowanym rozporządzeniu. Na dzień kontroli placówka nie spełniała wymagań ustawodawcy. W ocenie kontrolujących, przy stosunkowo niewielkim nakładzie finansowym, placówka ma szansę uzyskać wymagane standardy. Z wyjaśnień Kierownika Świetlicy wynika, że w najbliższych latach Gmina Tuplice planuje rozpoznać potrzeby w tym zakresie,

podjąć działania zmierzające do wypełnienia ustawowych zobowiązań i w efekcie dostosować usługi do wymaganych standardów zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Stwierdzono istotne uchybienia w zakresie:

- braku pozytywnych opinii komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej i właściwego państwowego inspektora sanitarnego o spełnianiu wymagań lokalowych i sanitarnych określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 października 2015 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego a tym samym niespełnianie przez placówkę standardu w zakresie bezpieczeństwa pożarowego i sanitarnego.

Akta kontroli str. 7; 74-81; 110-111

2.3. Opiekuńcza Placówka wsparcia dziennego w Tuplicach – filia w Drzeniowie

Jak ustalono w toku kontroli, świetlica z siedzibą w Drzeniowie 22 (68-300 Lubsko) jest filią placówki wsparcia dziennego w Tuplicach i funkcjonuje również w ramach Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuplicach. Pełni funkcję placówki wsparcia dziennego typu opiekuńczego. Funkcjonuje w lokalu znajdującym się w budynku wolnostojącym, którego właścicielem jest Gmina Tuplice. W budynku znajdują się ponadto mieszkania socjalne i mieszkania komunalne oraz ma swoją siedzibę Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Wsi Drzeniów. Na potrzeby dzieci przeznaczono pomieszczenie o powierzchni ok. 60 m kw., a wyposażenie stanowią: stoły i krzesła, dwa stanowiska komputerowe, szafy i półki oraz sofa i fotel. Do użytku dzieci są również zabawki, gry planszowe i drobny sprzęt sportowy. Do świetlicy przynależy łazienka z toaletą (prysznic + wc), dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Placówka jest ogrzewana centralnym ogrzewaniem, w upalne dni chłodzona klimatyzacją. Zajęcia odbywają się od poniedziałku do czwartku w godz. 15:00-18:30. Podczas oględzin obiektu, p. Maria Kowalczyk pokazała kontrolującemu dodatkowe pomieszczenie, jakim jest duża sala gimnastyczna.

W wyniku oględzin obiektu oraz analizy dokumentacji stwierdzono jednak, że lokal nie spełnia standardów wymaganych w przepisach prawa. Brakuje dokumentów potwierdzających wymagania ochrony przeciwpożarowej, spełnianie warunków sanitarnych oraz innych przewidzianych w cytowanym rozporządzeniu. Na dzień kontroli placówka nie spełniała wymagań ustawodawcy. Według wyjaśnień p. Kierownik, Gmina Tuplice rozważa doinwestowanie tej sali, aby w przyszłości mogła służyć dzieciom i innym mieszkańcom do organizacji imprez okolicznościowych. Świetlica w Drzeniowie jest oddalona o ok. 4 km od Tuplic, stąd z jej usług korzystają głównie lokalne rodziny.

Stwierdzono istotne uchybienia w zakresie:

- braku pozytywnych opinii komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej i właściwego państwowego inspektora sanitarnego o spełnianiu wymagań lokalowych i sanitarnych określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 października 2015 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego, a tym samym niespełnianie przez placówkę standardu w zakresie bezpieczeństwa pożarowego i sanitarnego.

Akta kontroli str. 7; 74-81; 110-111

2.4. Kwalifikacje kadry

Osobą kierującą placówką wsparcia dziennego w Tuplicach jest p. Maria Kowalczyk, zatrudniona jednocześnie na stanowisku kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuplicach. W toku kontroli sprawdzono kwalifikacje p. Kowalczyk w kontekście zapisów art. 25 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, regulującego kwestię kwalifikacji kierownika placówki wsparcia dziennego. Przedłożono kopie: dyplomu ukończenia studiów Łużyckiej Wyższej Szkoły Humanistycznej im. Jana Benedykta Solfy z siedzibą w Żarach, Wydział Pedagogiki, na kierunku „Pedagogika” w zakresie „Pracy socjalnej i resocjalizacji” z dnia 13.07.2007 r. (tytuł licencjata) oraz dyplomu ukończenia studiów niestacjonarnych Łużyckiej Wyższej Szkoły Humanistycznej im. Jana Benedykta Solfy z siedzibą w Żarach, Wydział Pedagogiki, na kierunku „Pedagogika” w specjalności „Praca socjalna” z dnia 10.07.2010 r. (tytuł magistra). Tym samym stwierdzono spełnianie kwalifikacji wymaganych w przepisach prawa.

Osobą pracującą z dziećmi w świetlicy w Tuplicach jest p. Ewa Marlena Gawęda, zatrudniona na stanowisku wychowawcy, na podstawie umowy cywilnoprawnej (umowy zlecenia), zawartej przez Urząd Gminy w Tuplicach, w ramach działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Umowa regulująca jej stosunek pracy zawiera zakres obowiązków przewidzianych do realizacji na stanowisku wychowawcy. Analiza treści umowy pozwala stwierdzić, że zakres zadań na tym stanowisku odpowiada uregulowaniom dotyczącym funkcjonowania placówki.

Drugą osobą pracującą z dziećmi jest p. Monika Wojda zatrudniona na stanowisku młodszego wychowawcy. Umowę zawarto na czas określony od 1 maja 2016 r. do 31 grudnia 2017 r. W umowie określono miejsce pracy w następujący sposób: „świetlice środowiskowe na terenie Gminy Tuplice”. Kontrolującemu przedłożono kopię dyplomów, potwierdzających kwalifikacje p. Wojdy, tj. dyplom ukończenia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy, Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych, na kierunku „Pedagogika” w specjalności „Pedagogika opiekuńcza z promocją zdrowia” z 04.07.2012 r.

(tytuł licencjata) oraz dyplom ukończenia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy, Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych, na kierunku „Pedagogika” w specjalności „Edukacja wczesnoszkolna” z 06.11.2014 r. (tytuł magistra). Umowa o pracę określa rodzaj pracy, tj. „młodszy wychowawca w placówce wsparcia dziennego”, a jako inne warunki zatrudnienia wskazano „działania środowiskowe na rzecz społeczności lokalnej”. W toku kontroli nie przedłożono szczegółowego zakresu obowiązków p. Moniki Wojdy. Wszystkie osoby posiadają wymagane kwalifikacje na zajmowanych stanowiskach, zatem w powyższym zakresie nie stwierdzono uchybień.

Akta kontroli str. 82—89;99-103

2.5. Organizacja usług świadczonych przez placówkę wsparcia dziennego i filie

Godziny otwarcia świetlic ustalono w taki sposób, aby obie wychowawczynie mogły pracować z dziećmi w trzech miejscowościach. W każdej z placówek nie ma więcej niż 15 dzieci, wobec tego jeden wychowawca pracujący z dziećmi zapewnia im bezpieczeństwo i jest to zgodne z przepisami (art. 28 ust.2 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – Dz.U. z 2016r., poz.575 ze zm.).

Tab. 1 . Godziny pracy świetlic w poszczególnych miejscowościach

Wychowawca	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota
p. Marlena Gawęda		Tuplice 15 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	Tuplice 15 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰		Tuplice 15 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	Tuplice 10 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰
p. Monika Wojda	Drzeńców 15 ⁰⁰ – 18 ³⁰	Drzeńców 15 ⁰⁰ – 18 ³⁰	Drzeńców 15 ⁰⁰ – 18 ³⁰	Drzeńców 15 ⁰⁰ – 18 ³⁰		
p. Marlena Gawęda	Chełmca 14 ⁰⁰ - 17			Chełmca 14 ⁰⁰ - 17		

W ramach postępowania kontrolnego poddano analizie zapisy w dzienniku zajęć na rok szkolny 2016/2017, prowadzonego dla świetlicy środowiskowej w Tuplicach. Jako osobę prowadzącą dziennik wpisano wychowawcę p. Ewę Gawędę. Dziennik zawiera wykaz tematów realizowanych podczas zajęć oraz wykaz uczęszczania dzieci na zajęcia (za okres sierpień-grudzień 2016 r.). Liczba tematów (opatrzone datą i podpisem wychowawcy) odpowiada liczbie zrealizowanych zajęć. W ocenie kontrolujących, tematyka zajęć jest różnorodna, odzwierciedla pory roku, nawiązuje do tradycji.

Ponadto, kontrolującym przedłożono następującą dokumentację, prowadzoną w ramach działalności poszczególnych placówek wsparcia dziennego:

- a) wniosek o przyjęcie dziecka do świetlicy środowiskowej,
- b) oświadczenie rodziców – zgoda na uczęszczanie dziecka do placówki wsparcia dziennego oraz zgoda na samodzielne przychodzenie dziecka do placówki i powrót z niej do domu,
- c) oświadczenie rodziców o zapoznaniu się z Regulaminem Organizacyjnym placówki wsparcia dziennego,

- d) oświadczenie dot. ochrony i udostępniania danych osobowych dziecka,
- e) karta uczestnika placówki wsparcia dziennego (zawierające podstawowe dane osobowe i teleadresowe dziecka),
- f) arkusz obserwacji zachowania się dziecka (aktualizowany co dwa miesiące).

Karta uczestnictwa dziecka oraz oświadczenia rodziców stanowią załączniki do Regulaminu Organizacyjnego placówki wsparcia dziennego: świetlicy środowiskowej w Tuplicach z filiami w Chełmicy i Drzeniowie. Dodatkowo, udostępniono kontrolującym kopię oświadczeń, kompletowanych na okoliczność wyjazdów poza siedzibę świetlic (np. na lodowisko, do planetarium, czy do kina) – zgody rodziców na wyjazd dziecka (wraz z numerami kontaktowymi do jego rodziców oraz adnotacją „w przypadku, gdy moje dziecko będzie sprawiało problemy wychowawcze, zgadzam się na jego osobisty odbiór z ustalonego miejsca”). Wychowawcy, w odniesieniu do każdej placówki indywidualnie, sporządzają tygodniowe i miesięczne plany pracy.

Przedłożona dokumentacja wskazuje, że zajęcia są zróżnicowane, w każdym miesiącu planowane są najczęściej dwa – trzy wyjazdy poza placówki. Na 2016 rok zaplanowano szereg ciekawych spotkań np. z funkcjonariuszami Straży Granicznej czy ratownikiem medycznym z okazji Światowego Dnia Pierwszej Pomocy. To spotkanie połączone było z warsztatami udzielania pierwszej pomocy. W okresie wakacji realizowano akcję, której celem była także aktywizacja miejscowych środowisk pt. „Wakacje pod chmurką”. Najczęściej były to zabawy ruchowe, zabawy z wykorzystaniem chusty animacyjnej, dzieci oglądały bajki z projektora oraz brały udział w przeróżnych konkursach i zabawach. Spotkania kończyły się wspólnym ogniskiem, na których obecni byli również rodzice. Z przygotowanego na okres od sierpnia do grudnia 2016 r. planu pracy Świetlicy wynika, że dzieci uczą się i bawią, rozwijają swoje umiejętności, przedstawienia np. wspólnie z biblioteką w końcu sierpnia przygotowano Teatryk kukielkowy, natomiast w grudniu oprócz mikołajek i spotkania wigilijnego był „Dzień Herbaty” .

Oprócz gier, zabaw i wyjazdów dzieci ze świetlic mogą przede wszystkim odrobić zadania domowe i bardzo często korzystają z tej możliwości. W tym celu mają do dyspozycji (w każdej placówce): komputer z dostępem do Internetu, drukarkę słowniki i encyklopedie oraz w „Kąciku czytelnym” wiele lektur szkolnych i wydawnictw popularnonaukowych, a także z zakresu literatury dla dzieci i młodzieży. Dzieci bardzo często korzystają przy odrabianiu zadań z pomocy swoich rówieśników, co również bardzo korzystnie wpływa na integrację grup. Podczas kulinarnych wtorków promowany jest zdrowy tryb życia oraz kształtowane są prawidłowe nawyki żywieniowe.

Wychowawcy pozostają w stałym kontakcie z rodzinami dzieci. W 2016 roku w okresie od 09.11 do 07.12.2016 r. odbywały się w każdą środę w godz. 15:00-18:00 warsztaty dla rodziców.

Wychowawca placówki korzysta także z pomocy szkolnego psychologa, konsultuje się z asystentem rodziny oraz pracownikami socjalnymi Ośrodka.

Jak ustalono w toku kontroli, wszystkie placówki realizują taki sam program z niewielkimi odstępstwami, wynikającymi z inicjatywy wychowanków i ich rodzin. Również dokumentacja prowadzona jest wg takiego samego wzoru zawartego w załącznikach do Regulaminu organizacyjnego placówki.

Na podstawie wskazanych wyżej informacji stwierdzono, że placówka wsparcia dziennego w Tuplicach oraz filie w Chełmicy i Drzeniowie wypełniają zadania zapisane w art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2016r., poz.575 ze zm.).

W powyższym obszarze nie stwierdzono uchybień.

Akta kontroli str. 104-109; 113-199

2. Kwalifikowanie rodzin do korzystania z tej formy wsparcia w Gminie Tuplice.

W celu zbadania sposobu i zasadności kwalifikowania rodzin z Gminy Tuplice do korzystania z opieki i wychowania w ramach usług świadczonych przez placówki wsparcia dziennego na terenie Gminy, w dniu kontroli pobrano dokumentację 3 teczek rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Sprawdzenie dokumentacji rodzin miało na celu weryfikację zasadności i sposobu kwalifikowania rodzin do korzystania z placówek wsparcia dziennego na terenie Gminy Tuplice. Próbę do analizy dobrano wg kryterium:

- 1 rodzina, objęta asystenturą rodzinną (oznaczenie teczki prowadzonej przez asystenta rodziny: OPS-PŚ.4040/1/2013),
- 1 rodzina nie korzystająca z usług wsparcia dziennego (oznaczenie teczki prowadzonej przez asystenta rodziny: OPS-PŚ.4040/2/2013);
- 1 rodzina objęta asystenturą rodzinną, która odmówiła korzystania z placówek wsparcia dziennego (oznaczenie teczki prowadzonej przez asystenta rodziny: OPS-PŚ.4040/3/2013).

W wyborze konkretnych rodzin kierowano się kolejnością alfabetyczną (pobrano pierwsze tečky z trzech wskazanych zakresów). Po zapoznaniu z dokumentacją poszczególnych teczek stwierdzono, że w każdym z trzech analizowanych przypadków, proponowano rodzinom skorzystanie z formy wsparcia w postaci uczestnictwa dzieci w zajęciach organizowanych w świetlicach na terenie Gminy Tuplice.

Szczegółowa analiza dokumentacji rodzin korzystających z wsparcia w postaci objęcia dzieci opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego pozostaje w aktach kontroli.

Akta kontroli str. 281-282

Z badanych dokumentów wynika, że asystent rodziny zatrudniony w OPS w Tuplicach we właściwy sposób korzysta z dostępnych zasobów gminy, o czym świadczy proponowanie i motywowanie rodzin posiadających dzieci w wieku 5-16 r.ż. do korzystania z usług placówek wsparcia dziennego, funkcjonujących na terenie gminy Tuplice. Po zapoznaniu z sytuacją rodziny, zdiagnozowaniem jej głównych problemów i potrzeb, prawidłowo dokonuje doboru narzędzi wsparcia i pomocy, w tym możliwości uczestnictwa dzieci w zajęciach organizowanych w ramach wsparcia dziennego na terenie Gminy Tuplice.

Akta kontroli str. 9-73

Nie stwierdzono uchybień w zakresie kwalifikowania rodzin do korzystania z tej formy wsparcia w Gminie Tuplice.

WNIOSKI:

Nie stwierdzono uchybień w zakresie:

- spełniania standardów przez w placówkę wsparcia dziennego w Tuplicach, określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 października 2015 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego,
- kwalifikacji kierownika i wychowawców zatrudnionych w placówce,
- zgodności prawnej zakresu usług świadczonych przez placówkę,
- sposobu kwalifikowania rodzin do korzystania z tej formy wsparcia w Gminie Tuplice.

W badanym zakresie stwierdzono istotne uchybienia pod względem:

- braku pozytywnych opinii komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej i właściwego państwowego inspektora sanitarnego o spełnianiu wymagań lokalowych i sanitarnych określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 października 2015 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego dotyczących filii placówki wsparcia dziennego w Chełmicy i Drzeniowie.

W badanym zakresie stwierdzono uchybienia pod względem:

- braku aktualnego regulaminu organizacyjnego placówki wsparcia dziennego.

Zalecenia pokontrolne:

Mając na uwadze stwierdzone istotne uchybienia, na podstawie art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 13.2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015r. w sprawie

przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli zalecam:

1. Dostosowanie filii placówki wsparcia dziennego w Chełmicy i Drzeniowie do standardów określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 października 2015 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego;
2. Dokonanie aktualizacji Regulaminu organizacyjnego placówki wsparcia dziennego.

Za powstałe istotne uchybienia odpowiedzialność ponosi Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuplicach będący jednocześnie kierownikiem Świetlicy środowiskowej w Tuplicach z filiami w Drzeniowie i Chełmicy.

Pouczenie

Zgodnie z § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. z 2015r., poz.1477) informuję, że zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego składa się na zasadach określonych w art. 197d cytowanej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Jednostka kontrolowana jest zobowiązana **w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych do poinformowania wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.**

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z których:

- egzemplarz nr 1 przekazano Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuplicach,
- egzemplarz nr 2 wraz z aktami kontroli pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Kontrolujący:

Kierownik komórki do spraw kontroli:

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Polityki Społecznej

Elżbieta Szwonka

EKSPERT
w Wydziale Polityki Społecznej
Marta Radwańska

(brak podpisu ze względu na zwolnienie
lekarskie)

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Grażyna Jelska

Dyrektor

Wydziału Polityki Społecznej